

RMU
GRC2017

คณะประมุขวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับ
บัณฑิตศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
R.A.V. G.R.C. 2017. RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

โดย บัณฑิตวิทยาลัย

ขอมอบเกียรติบัตร ฉบับนี้ ให้ไว้เพื่อแสดงว่า

สุกานดา ศรีบัวขาว

ได้เข้าร่วมการนำเสนอผลงาน รูปแบบการนำเสนอ : ภาคบรรยาย
การประชุมวิชาการการเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา ครั้งที่ 2

วันที่ 20 มกราคม 2560 ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ให้ไว้ ณ วันที่ 20 มกราคม 2560

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สนธิ์ก ตีเมืองชัย)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์สมชาย วงศ์เกษม)
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

RMU
GRC-2017

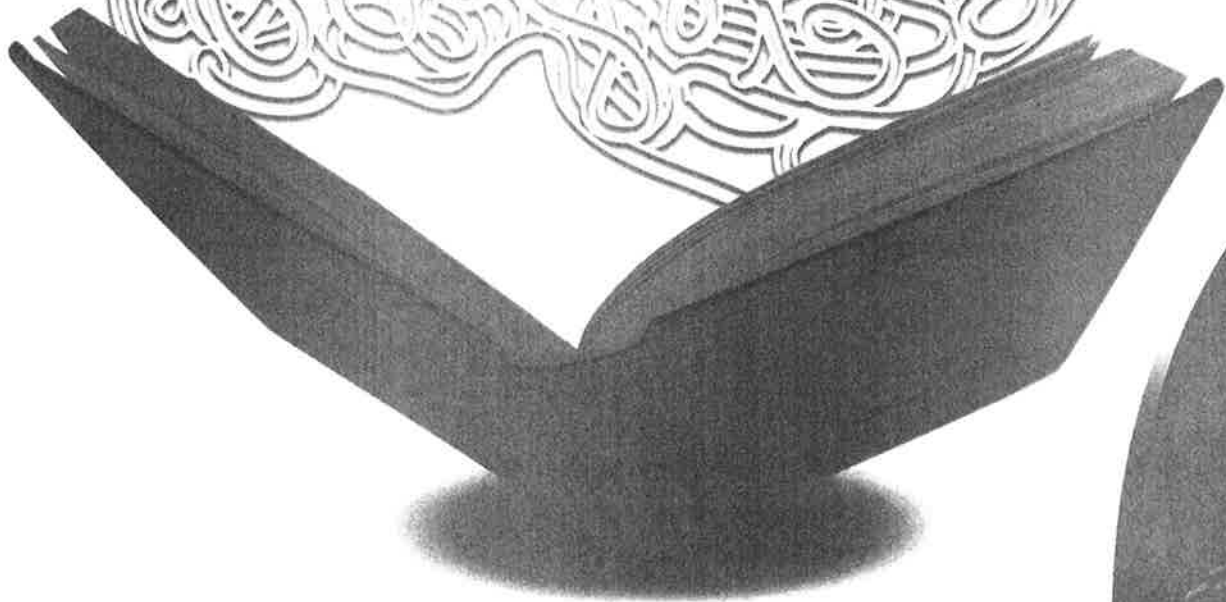

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับ

บัณฑิตศึกษา ^{ครั้งที่} 2

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

RMU Graduate Research Conference

20 มกราคม
2560

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

สารจากคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

การประชุมนำเสนอผลงานวิจัย ระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม 2560 (RMU-GRC2017) จัดขึ้นโดยบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม โดยกำหนดการประชุมนำเสนอผลงานวิจัยในวันที่ 20 มกราคม 2560

การจัดประชุมวิชาการในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นเวทีให้นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาจากสถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐและเอกชนได้เผยแพร่ผลงานวิจัยสู่สาธารณชน และเปิดโอกาสให้มีการแลกเปลี่ยนผลงานและข้อมูลการวิจัย พร้อมทั้งพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานวิทยานิพนธ์สู่การวิจัยที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ต่อชุมชน สังคมและประเทศต่อไป โดยมีกิจกรรมทางวิชาการที่หลากหลาย ได้แก่ การปาฐกถาพิเศษจากวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิ การนำเสนอบทความทั้งในภาคบรรยาย และโปสเตอร์ จำนวน 215 บทความ จากมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ทั่วประเทศประมาณ 10 มหาวิทยาลัย

ในนามของคณะกรรมการฝ่ายจัดงาน ขอขอบคุณมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม คณะกรรมการทุกฝ่าย และคณะทำงานทุกท่าน ที่มีส่วนช่วยขับเคลื่อนการประชุม และขอขอบคุณองค์ปาฐก ผู้นำเสนอผลงานวิจัย และผู้เข้าร่วมประชุมทุกท่าน ที่ทำให้การประชุมวิชาการครั้งนี้ประสบความสำเร็จ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สนธิ เต็มเมืองชัย)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

สารบัญ

■ สารจากคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย	III
■ สารบัญ	V
■ ที่ปรึกษา	VII
■ กองบรรณาธิการ	VII
■ ผู้ประเมินอิสระ	VIII
■ ปาฐกถาพิเศษ	XI
■ กำหนดการประชุมวิชาการ	XIX
■ ตารางการนำเสนอ	XXIO
■ บทคัดย่อ : การนำเสนอภาคบรรยาย	1
■ บทคัดย่อ : การนำเสนอภาคโปสเตอร์	169
■ ภาคผนวก	469

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัย ระดับบัณฑิตศึกษา ครั้งที่ 2 (GRC2017)
วันศุกร์ที่ 20 มกราคม 2560
ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ที่ปรึกษา

1. รองศาสตราจารย์สมชาย วงศ์เกษม	อธิการบดี
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมาน ศรีสะอาด	รองอธิการบดีฝ่ายบริหาร
3. อาจารย์ ดร.เนตรชนก จันทร์สว่าง	รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ
4. รองศาสตราจารย์ ดร.ประดิษฐ์ เอกทัศน์	รองอธิการบดีฝ่ายพัฒนานักศึกษาและทรัพยากรมนุษย์
5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จำเนียร พลหาญ	รองอธิการบดีฝ่ายวิจัย วางแผนและพัฒนา
6. อาจารย์ ดร.นิตยา กลางชนีย์	รองอธิการบดีฝ่ายวิเทศสัมพันธ์และศิลปวัฒนธรรม

กองบรรณาธิการ

กองบรรณาธิการบุคคลภายนอกมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

1. ศาสตราจารย์ ดร.ฉวีลักษณ์ บุญยะกาญจน	ข้าราชการบำนาญ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
2. รองศาสตราจารย์ ดร.เกษม สร้อยทอง	สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
3. รองศาสตราจารย์ ดร.บุญชม ศรีสะอาด	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
4. รองศาสตราจารย์ ดร.ปารีชา มาลี เคน	มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์
5. รองศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูริย์ สุขศรีงาม	ข้าราชการบำนาญ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
6. รองศาสตราจารย์ ดร.มนต์ชัย เทียนทอง	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
7. รองศาสตราจารย์ ดร.สุภกิจ ศรีปัดถา	ข้าราชการบำนาญ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
8. รองศาสตราจารย์ ดร.อัญชลี สาระรัตนะ	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
9. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกรียงศักดิ์ ไพรวรรณ	ข้าราชการบำนาญ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
10. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชไมพร เจริญพร	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

กองบรรณาธิการบุคคลภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

1. รองศาสตราจารย์ ดร.ยุภาพร ยูภาศ	คณบดีคณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรทิพย์ วรกุล	คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มานิตย์ อัญญาโพธิ์	คณบดีคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วโรปภา อารีราษฎร์	คณบดีคณะเทคโนโลยีสารสนเทศ
5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิทยา เจริญศิริ	คณบดีคณะนิติศาสตร์
6. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิวฉล กัญญาคำ	คณบดีคณะวิศวกรรมศาสตร์
7. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรวาท ทองบุ	คณบดีคณะครุศาสตร์
8. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ น.สพ.สมมาศ อัฐรัตน์	คณบดีคณะเทคโนโลยีการเกษตร
9. อาจารย์วุฒิพล ฉัตรจรัสกุล	คณบดีคณะวิทยาการจัดการ

บรรณาธิการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สนิห เต็มเมืองชัย

ผู้ช่วยบรรณาธิการ

1. รองศาสตราจารย์ ดร.ทัศนีย์ นาคคุณทรง	รองคณบดีฝ่ายบริหาร
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่ ร.ต. ดร.อรัญญา ชูยกระเดื่อง	รองคณบดีฝ่ายวิชาการ
3. อาจารย์ ดร.กัญชลิษา รัตนเชตฉาย	รองคณบดีฝ่ายพัฒนาและมาตรฐานบัณฑิต

ผู้ประเมินอิสระ

บุคคลภายนอก

1. ศาสตราจารย์ ดร.ฉวีลักษณ์ บุญยะกายจน	ข้าราชการบำนาญ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
2. รองศาสตราจารย์ ดร.สุวกิจ ศรีปัดถา	ข้าราชการบำนาญ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
3. รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยยศ เรืองสุวรรณ	คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
4. รองศาสตราจารย์ ดร.ธูปทอง กว้างสว่างดี	คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
5. รองศาสตราจารย์ ดร.ศุภวัฒน์กร วงศ์ธนวุธ	วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น
6. รองศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ ท้ายเรือคำ	คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
7. รองศาสตราจารย์ ดร.สุทธิพงษ์ หกสุวรรณ	คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
8. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กาญจน์ เรืองมนตรี	คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
9. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คมกริช การินทร์	วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
10. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธนินธร นามวรรณ	คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
11. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นุชิตา สุวแพทย์	คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
12. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประโยชน์ ส่งกลิ่น	วิทยาลัยการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
13. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิชัย ตั้งภิญโญพุดมิกุล	คณะกรรมการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
14. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มนตรี วงษ์สะพาน	คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
15. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มะลิวัลย์ ภูนาพรรณ	คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
16. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วินัย ผลเจริญ	วิทยาลัยการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
17. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิวัช ศรีโสภากุล	วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น
18. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิทธิชัย ต้นศรีสกุล	วิทยาลัยการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
19. อาจารย์ ดร.ญาณภัทร สีหะมงคล	คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
20. อาจารย์ ดร.ปิยะพงษ์ บุชบงก์	วิทยาลัยการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
21. อาจารย์ ดร.ภิญโญ นิลจันทร์	วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น

บุคคลภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

1. รองศาสตราจารย์ ดร.ณรงค์ฤทธิ์ โสภา
2. รองศาสตราจารย์ ดร.ทัศนีย์ นาคคุณทรง
3. รองศาสตราจารย์ ดร.ประภัสสร ปรีเอี่ยม
4. รองศาสตราจารย์ ดร.ประสพสุข ฤทธิเดช
5. รองศาสตราจารย์ ดร.ภณิตา สุนทรไชย
6. รองศาสตราจารย์ ดร.วีระกิตติ์ เสาร่ม
7. รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริ ถีอาสนา
8. รองศาสตราจารย์ ดร.สัญญา เคนาภูมิ
9. รองศาสตราจารย์ ดร.สิทธิชัย บุขหมั่น
10. รองศาสตราจารย์ ดร.สิทธิศักดิ์ คำผา
11. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กนกพร ทองสอดแสง
12. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กฤษกนก ดวงชาทม
13. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กัลยา กุลสุวรรณ
14. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชยากานต์ เรืองสุวรรณ
15. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ สองสนิท
16. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นนทพงษ์ พลพวก
17. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิศารัตน์ โชติไชย
18. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เนตรชนก จันทร์สว่าง
19. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิยลักษณ์ โพธิวรรณ
20. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิยะธิดา ปัญญา
21. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพศาล วรคำ
22. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภูษิต บุญทองเถิง
23. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ยุทธพงศ์ ทิพย์ชาติ
24. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ สิงห์เลิศ
25. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรวรรณ อุบลเลิศ
26. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัชรินทร์ สุทธิชัย
27. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิวตล กัญญาคำ
28. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สนิท เต็มเมืองชัย
29. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนันท์ บุตรศาสตร์
30. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรุณี จันทร์ศิลา
31. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัจฉรพร เฉลิมชิต
32. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุรสา พรหมทา
33. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่ ร.ต.ดร.อรัญ ชูยกระเดื่อง
34. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่ ร.ท.ดร.ณัฐชัย จันทร์ชุม
35. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พัชรภรณ์ ฉายบุญครอง
36. อาจารย์ ดร.กชธมน วงศ์คำ
37. อาจารย์ ดร.กัญชลิภา รัตนเชิดฉาย
38. อาจารย์ ดร.ธีระวัฒน์ เยี่ยมแสง
39. อาจารย์ ดร.นิตยา กลางชนีย์
40. อาจารย์ ดร.พงศ์ธร โพธิ์พูลศักดิ์

กำหนดการ
การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัย ระดับบัณฑิตศึกษา (GRC 2017)
วันศุกร์ที่ 20 มกราคม 2560
ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
*****

วันศุกร์ที่ 20 มกราคม 2560

- 09.00 – 10.00 น. ลงทะเบียน
- 10.00 – 10.30 น. พิธีเปิด และกล่าวต้อนรับผู้เข้าร่วมการประชุมวิชาการ
โดย รองรองศาสตราจารย์สมชาย วงศ์เกษม
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
- 10.30 – 12.00 น. ปาฐกถาพิเศษ โดย รองศาสตราจารย์ ดร.วราภรณ์ สามโกเศศ
อดีตรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
ณ ห้องประชุมเธียร์เตอร์ อาคารเฉลิมพระเกียรติฉลองสิริราชสมบัติครบ 60 ปี
(อาคาร 34)
- 12.00 – 13.00 น. รับประทานอาหารกลางวัน
- 13.00 – 16.30 น. - นำเสนอผลงานวิจัยภาคโปสเตอร์ ตามกลุ่มย่อย
ณ ชั้น 1 อาคารเฉลิมพระเกียรติ 72 พรรษา (อาคาร 15)
- นำเสนอผลงานวิจัยภาคบรรยาย ตามกลุ่มย่อย ดังนี้
สาขาการศึกษา
ห้องที่ 1 : ห้อง 150701 ชั้น 7
อาคารเฉลิมพระเกียรติ 72 พรรษา (อาคาร 15)
ห้องที่ 2 : ห้อง 150702 ชั้น 7
อาคารเฉลิมพระเกียรติ 72 พรรษา (อาคาร 15)
ห้องที่ 3 : ห้อง 150703 ชั้น 7
อาคารเฉลิมพระเกียรติ 72 พรรษา (อาคาร 15)
ห้องที่ 4 : ห้อง 150704 ชั้น 7
อาคารเฉลิมพระเกียรติ 72 พรรษา (อาคาร 15)

สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

ห้องที่ 1 : ห้อง 150705 ชั้น 7

อาคารเฉลิมพระเกียรติ 72 พรรษา (อาคาร 15)

ห้องที่ 2 : ห้อง 150707 ชั้น 7

อาคารเฉลิมพระเกียรติ 72 พรรษา (อาคาร 15)

ห้องที่ 3 : ห้อง 150708 ชั้น 7

อาคารเฉลิมพระเกียรติ 72 พรรษา (อาคาร 15)

ห้องที่ 4 : ห้อง 150801 ชั้น 8

อาคารเฉลิมพระเกียรติ 72 พรรษา (อาคาร 15)

สาขารัฐศาสตร์และการเมือง

ห้องที่ 1 : ห้อง 150803 ชั้น 8

อาคารเฉลิมพระเกียรติ 72 พรรษา (อาคาร 15)

สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ห้องที่ 1 : ห้อง 150401 ชั้น 4

อาคารเฉลิมพระเกียรติ 72 พรรษา (อาคาร 15)

ห้องที่ 2 : ห้อง 150402 ชั้น 4

อาคารเฉลิมพระเกียรติ 72 พรรษา (อาคาร 15)

หมายเหตุ กำหนดการอาจเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสม

ตารางการนำเสนอ
การนำเสนอภาคบรรยาย (Oral Presentation)

กลุ่ม: มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (Humanities and Social Sciences)
เวลา: 13:00 – 15:40 น.
ห้อง: 150708 ชั้น 7 อาคารเฉลิมพระเกียรติ 72 พรรษา
กรรมการ: รองศาสตราจารย์ ดร.ภณิตา สุนทรไชย ประธานกรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุทัศน์ วงศ์กระบอกถาวร กรรมการ

ที่	หมายเลข	บทความ	เวลา	หน้า
1	HS-O-17	แนวทางการใช้นวัตกรรมและกลยุทธ์ทางการตลาดของผู้ประกอบการสถานบันเทิง วิทยาลัยฯ ร้านไม้นัสเธอร์ทีน สุขานุช ว่องธนาทรัพย์	13:00-13:20	95
2	HS-O-18	แนวทางการสร้างมูลค่าเพิ่มด้วยการใช้นวัตกรรมและการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากข้าวกล้องหอมมะลิ วิทยาลัยฯ นมบรรจุของ ตราสินค้า พิโดโต้ กรกนก เขียววัฒนโชติ	13:20-13:40	97
3	HS-O-19	ความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลทั่วไปของบริษัทต่อการเปิดเผยข้อมูลความเสี่ยงของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยศึกษาเฉพาะกลุ่มธุรกิจหมวดเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารกับหมวดอุตสาหกรรม	13:40-14:00	99
4	HS-O-20	ปัจจัยเชิงการบริหารทรัพยากรมนุษย์ที่มีผลต่อความผูกพันในองค์กรของข้าราชการกรุงเทพมหานครสามัญ	14:00-14:20	101
5	HS-O-21	การวิเคราะห์องค์ประกอบคุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานธนาคารออมสินภาค 11	14:20-14:40	103
6	HS-O-22	การรับรู้เกี่ยวกับบิตดิจิทัลทีวีและความพึงพอใจในสถานการณ์การเปลี่ยนผ่าน ไปสู่ดิจิทัลทีวีของประชาชนในอำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด	14:40-15:00	105
7	HS-O-23	ภาพลักษณ์อีสานในกวีนิพนธ์เขียนแผ่นดินของเนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์	15:00-15:20	107
8	HS-O-24	แผนที่ความรุนแรงของอาชญากรรมในประเทศไทยจากการศึกษาด้วยวิธีเรียงลำดับความคล้ายคลึงกัน	15:20-15:40	109

ความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลทั่วไปของบริษัทต่อการเปิดเผยข้อมูลความเสี่ยงของบริษัทที่
จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยศึกษาเฉพาะกลุ่มธุรกิจหมวด
เกษตรและอุตสาหกรรมอาหารกับหมวดอุตสาหกรรม
The Relationship between the General Information of the Company to Disclosure Risk of
Thai Listed Companies in the Stock Exchange of Thailand: a Case Study of
Agro & Food Industry Group and Industrial Group

สุกานดา ศรีบัวขาว
Sukarnda Sribuakhao

บัญชีมหาบัณฑิต คณะบัญชี มหาวิทยาลัยศรีปทุม
Onreg10991@hotmail.com

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลทั่วไปของบริษัทต่อการเปิดเผยข้อมูลความเสี่ยงของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยศึกษาเฉพาะกลุ่มธุรกิจหมวดเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารกับหมวดอุตสาหกรรม ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาคือบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่มธุรกิจหมวดเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารกับหมวดอุตสาหกรรม รอบระยะเวลาบัญชี 1 มกราคม - 31 ธันวาคม 2558 จำนวน 128 บริษัท โดยใช้แบบฟอร์มรูปแบบเนื้อหาในการเปิดเผยข้อมูลความเสี่ยงเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนา ได้แก่ ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความแปรปรวน และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระ สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานได้แก่ การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ

ผลการศึกษาพบว่า ข้อมูลทั่วไปของบริษัทได้แก่ ขนาดของบริษัท โครงสร้างเงินทุน โครงสร้างการเป็นเจ้าของ สภาพคล่องของบริษัท ความสามารถในการทำกำไร โครงสร้างคณะกรรมการบริษัท อายุการดำเนินงาน ประเภทผู้สอบบัญชี คณะกรรมการบริหาร ความเสี่ยง และประเภทอุตสาหกรรมไม่มีความสัมพันธ์และส่งผลต่อการเปิดเผยข้อมูลความเสี่ยงในกลุ่มธุรกิจหมวดเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารกับหมวดอุตสาหกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ความเสี่ยง; การเปิดเผยข้อมูลความเสี่ยง

Abstract

The objective of this study aimed to analyze the relationship between the general information of the company to disclosure risk of Thai listed companies in the stock exchange of Thailand. A case study of Agro&Food industry group and Industrial group. The sample was selected from a group of Agro & Food industry and Industrial from the Thai listed companies in the stock exchange of Thailand. The population was 128 Thai listed companies in Agro & Food industry and Industrial, as of January – December 1- 31, 2015. Using forms of content to disclosure risk as a tool to collected data from annual declaration of information form (Form 56-1). The descriptive statistics used in this study of minimum, maximum, mean, standard deviation, variance and correlation of independent variables and multiple regression analysis.

This study finds that overview of the company, Size,Capital Structure, Ownership structure, Liquidity, Profitability, Board of Directors, Operating period, Auditors, Risk management Committee and type of industry not impact on the disclosure risk in the business category of a group of Agro & Food industry and Industrial was level of statistically significant .05.

Keywords: Risk; A disclosure risk

**ความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลทั่วไปของบริษัทต่อการเปิดเผยข้อมูลความเสี่ยงของบริษัท
ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยศึกษาเฉพาะกลุ่มธุรกิจหมวด
เกษตรและอุตสาหกรรมอาหารกับหมวดอุตสาหกรรม**

**The relationship between the general information of the company to disclosure risk of
Thai listed companies in the stock exchange of Thailand. A case study of Agro & Food
industry group and Industrial group.**

สุกานดา ศรีบัวขาว
Sukarnda SriBuakhao

บัญชีมหาบัณฑิต คณะบัญชี มหาวิทยาลัยศรีปทุม
Onreg10991@hotmail.com

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลทั่วไปของบริษัทต่อการเปิดเผยข้อมูลความเสี่ยงของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยศึกษาเฉพาะกลุ่มธุรกิจหมวดเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารกับหมวดอุตสาหกรรม ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา คือบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่มธุรกิจหมวดเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารกับหมวดอุตสาหกรรม รอบระยะเวลาบัญชี 1 มกราคม - 31 ธันวาคม 2558 จำนวน 128 บริษัท โดยใช้แบบฟอร์มรูปแบบเนื้อหาในการเปิดเผยข้อมูลความเสี่ยงเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนา ได้แก่ ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความแปรปรวน และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระ สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานได้แก่ การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ ผลการศึกษาพบว่า ข้อมูลทั่วไปของบริษัทได้แก่ ขนาดของบริษัท โครงสร้างเงินทุน โครงสร้างการเป็นเจ้าของ สภาพคล่องของบริษัท ความสามารถในการทำกำไร โครงสร้างคณะกรรมการบริษัท อายุการดำเนินงาน ประเภทผู้สอบบัญชี คณะกรรมการบริหาร ความเสี่ยง และประเภทอุตสาหกรรมไม่มีความสัมพันธ์และส่งผลต่อการเปิดเผยข้อมูลความเสี่ยงในกลุ่มธุรกิจหมวดเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารกับหมวดอุตสาหกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
คำสำคัญ: ความเสี่ยง; การเปิดเผยข้อมูลความเสี่ยง

Abstract

The objective of this study aimed to analyze the relationship between the general information of the company to disclosure risk of Thai listed companies in the stock exchange of Thailand. A case study of Agro&Food industry group and Industrial group. The sample was selected from a group of Agro & Food industry and Industrial from the Thai listed companies in the stock exchange of Thailand. The population was 128 Thai listed companies in Agro & Food industry and Industrial, as of January - December 1- 31, 2015. Using forms of content to disclosure risk as a tool to collected data from annual declaration of information form (Form 56-1). The descriptive statistics used in this study of minimum, maximum, mean, standard deviation, variance and correlation of independent variables and multiple regression analysis.

This study finds that overview of the company, Size, Capital Structure, Ownership structure, Liquidity, Profitability, Board of Directors, Operating period, Auditors, Risk management Committee and type of industry not impact on the disclosure risk in the business category of a group of Agro & Food industry and Industrial was level of statistically significant .05.

Keywords: Risk; A disclosure risk

1. บทนำ

ลักษณะการดำเนินธุรกิจอย่างเสรีและสถานการณ์ภาวะเศรษฐกิจของประเทศที่ไม่แน่นอน ทำให้บริษัทต่างๆ ต้องเผชิญกับปัญหาและความเสี่ยงที่เกิดขึ้นจากการประกอบธุรกิจจะมากหรือน้อยก็แล้วแต่ว่าบริษัทอยู่ในกลุ่มอุตสาหกรรมเดียวกันหรือต่างกัน และแม้ว่าจะอยู่ในกลุ่มเดียวกันก็มีความเสี่ยงที่แตกต่างกัน ซึ่งผู้บริหารมีบทบาทสำคัญในการตัดสินใจแก้ไขปัญหาที่อาจเกิดขึ้นให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพโดยจะต้องคำนึงถึงโอกาสในการเจริญเติบโตรวมถึงความอยู่รอดขององค์กร ข้อมูลที่ใช้ประกอบการตัดสินใจประกอบด้วยข้อมูลทั้งภายในบริษัทและข้อมูลภายนอกบริษัท [6]

ในปัจจุบันการที่จะดำเนินธุรกิจให้บรรลุตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ทุกบริษัทวางไว้ต้องเผชิญกับปัญหาที่แตกต่างกันออกไปไม่ว่าจะเป็นความมั่นคงทางการเมืองของแต่ละประเทศ ภาวะเศรษฐกิจ และภาวะการแข่งขัน เนื่องจากการเปิดเสรีทางการค้า ภาวะเงินเฟ้อ รวมถึงการปฏิบัติตามเกณฑ์ของหน่วยงานต่างๆ ที่สีหน้าที่ในการกำกับดูแล ซึ่งเป็นปัจจัยที่ทำให้ธุรกิจต้องเผชิญกับความไม่แน่นอนก่อให้เกิดความเสี่ยงด้านต่างๆ ทั้งในทางที่ดีและอาจส่งผลกระทบต่อธุรกิจ ในปี 2547 สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ได้ออกแนวทางการบริหารความเสี่ยงมาเป็นกรอบแนวคิดการบริหารจัดการสำหรับบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยมาใช้ให้เหมาะสมกับการดำเนินธุรกิจในแต่ละบริษัท [8]

การบริหารความเสี่ยงเป็นปัจจัยที่จะช่วยให้การป้องกัน รักษา และส่งเสริมให้บริษัทบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของบริษัทนำไปสู่การสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับบริษัท อีกทั้งการบริหารความเสี่ยงยังถือเป็นเครื่องมือทางการบริหารที่จำเป็นเพื่อสร้างความมั่นใจในการบริหารความเสี่ยงในภาวะที่มีการแข่งขันค่อนข้างสูง รวมถึงความไม่แน่นอนอันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงทางการดำเนินธุรกิจของบริษัท ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยได้ตระหนักถึงความสำคัญของการบริหารความเสี่ยงดังกล่าว จึงเป็นที่มาของการกำหนดให้การบริหารความเสี่ยงเป็นส่วนหนึ่งของการกำกับดูแลกิจการที่ดี (Good governance) โดยการกำหนดให้บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยต้องมีการรายงานความเสี่ยงของบริษัทในแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) มี

วัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้ลงทุนหรือผู้มีส่วนได้เสียได้รับทราบความเสี่ยง และขณะเดียวกันก็ช่วยให้บริษัทสามารถใช้คุ้มครองจากการถูกฟ้องร้องหากผลการดำเนินงานไม่เป็นไปตามทิศทางที่ผู้ลงทุนคาดหวัง ดังนั้น การเปิดเผยข้อมูลความเสี่ยงจึงเป็นส่วนสำคัญต่อผู้ใช้งบการเงินหรือผู้มีส่วนได้เสียนำข้อมูลมาประกอบการตัดสินใจ อีกทั้งยังเป็นการสร้างความโปร่งใสให้กับบริษัท ด้วยเหตุนี้ ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยจึงได้มีการส่งเสริมให้มีการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับความเสี่ยงและมีการบริหารความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องของบริษัท [7]

การเปิดเผยข้อมูลความเสี่ยงในรายงานประจำปีตามข้อกำหนดที่หน่วยงานกำกับดูแล ควรให้มีการเปิดเผยรายละเอียดและรูปแบบให้ครอบคลุมทุกมิติ โดยไม่ควรให้อยู่ในดุลยพินิจของฝ่ายบริหารเพียงฝ่ายเดียว ควรมีการผลักดันให้เกิดการจัดทำรายงานความเสี่ยงขององค์กรเป็นอีกหนึ่งรายงาน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีคุณภาพ สามารถเปรียบเทียบกันได้ นอกจากนี้ ควรศึกษาความต้องการใช้ข้อมูลเพื่อนำปรับใช้ให้ตรงตามรูปแบบที่ต้องการ อีกทั้งยังเป็นประโยชน์ในการติดตามปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อดำเนินงานและฐานะการเงินขององค์กรได้ทันต่อเหตุการณ์ และสามารถนำมาประยุกต์ใช้เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือลดจนการให้ความสำคัญในการเปิดเผยข้อมูลความเสี่ยงจะทำให้ข้อมูลที่มีคุณภาพเข้าใจได้ [8] จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลทั่วไปของบริษัทต่อการเปิดเผยข้อมูลความเสี่ยงของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยโดยศึกษาเฉพาะกลุ่มธุรกิจหมวดเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารกับหมวดอุตสาหกรรมพร้อมศึกษาเปรียบเทียบการเปิดเผยข้อมูลความเสี่ยงระหว่างทั้ง 2 กลุ่มธุรกิจ

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลทั่วไปของบริษัทต่อการเปิดเผยข้อมูลความเสี่ยงของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยศึกษาเฉพาะกลุ่มธุรกิจหมวดเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารกับหมวดอุตสาหกรรม

2. สมมติฐานการวิจัย

1. ขนาดของบริษัทที่มีความสัมพันธ์และส่งผลต่อการเปิดเผยความเสี่ยง
2. โครงสร้างเงินทุนมีความสัมพันธ์และส่งผลต่อการเปิดเผยความเสี่ยง
3. โครงสร้างการเป็นเจ้าของมีความสัมพันธ์และส่งผลต่อการเปิดเผยความเสี่ยง
4. สภาพคล่องของบริษัทมีความสัมพันธ์และส่งผลต่อการเปิดเผยความเสี่ยง
5. ความสามารถในการทำกำไรมีความสัมพันธ์และส่งผลต่อการเปิดเผยความเสี่ยง
6. โครงสร้างคณะกรรมการบริษัทมีความสัมพันธ์และส่งผลต่อการเปิดเผยความเสี่ยง
7. อายุการดำเนินงานมีความสัมพันธ์และส่งผลต่อการเปิดเผยความเสี่ยง
8. ประเภทผู้สอบบัญชีมีความสัมพันธ์และส่งผลต่อการเปิดเผยความเสี่ยง
9. คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงมีความสัมพันธ์และส่งผลต่อการเปิดเผยความเสี่ยง
10. ประเภทอุตสาหกรรมมีความสัมพันธ์และส่งผลต่อการเปิดเผยความเสี่ยง

3. ขอบเขตการวิจัย

ตัวแปรที่ใช้การวิจัย ได้แก่ ตัวแปรอิสระ จำนวน 10 ตัวแปร ได้แก่ ขนาดของบริษัท โครงสร้างเงินทุน โครงสร้างการเป็นเจ้าของ สภาพคล่องของบริษัท ความสามารถในการทำกำไร โครงสร้างคณะกรรมการบริหารบริษัท อายุการดำเนินงาน ประเภทผู้สอบบัญชี คณะกรรมการบริหารความเสี่ยง และประเภทอุตสาหกรรม ตัวแปรตาม จำนวน 2 ตัวแปร ได้แก่ ความเสี่ยงทางการเงิน และความเสี่ยงที่ไม่ใช่ทางการเงิน

การศึกษา ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการศึกษา ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหาประกอบด้วย
  - 1.1 ทฤษฎีเกี่ยวกับความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับความเสี่ยง [5]
  - 1.2 ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงของ COSO [1]
  - 1.3 ทฤษฎีเกี่ยวกับการเปิดเผยความเสี่ยง [7]
  - 1.4 ทฤษฎีเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลตามแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56 - 1) [10]

2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่มธุรกิจหมวดเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารและหมวดอุตสาหกรรม สำหรับรอบระยะเวลาระหว่างวันที่ 1 มกราคม - 31 ธันวาคม 2558 รวม 128 บริษัท

2.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยศึกษาเปรียบเทียบกลุ่มธุรกิจหมวดเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร และหมวดอุตสาหกรรม จำนวน 128 บริษัท

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย ระหว่างเดือนกันยายน 2559 - พฤศจิกายน 2559

4. วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้รูปแบบการวิจัย 2 รูปแบบ หรือ 2 วิธี ได้แก่ 1. การวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary research) และ 2. การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. การวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary research) ผู้วิจัยได้ศึกษาจากการทบทวนแนวคิดและทฤษฎีตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อการศึกษา โดยเน้นทำการศึกษาค้นคว้าวิเคราะห์ข้อมูลทางด้านเอกสาร จากบทความ ตำรา เอกสารทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง วารสาร สิ่งพิมพ์ต่างๆ ทั้งนี้เพื่อทบทวนองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาทั้งหมดที่สำคัญ และได้นำมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ แนวคิดเหล่านั้นออกมาเป็นองค์ประกอบในการสร้างกรอบแนวความคิด การกำหนดสมมติฐาน รวมถึงการสร้างแบบฟอร์มการเปิดเผยความเสี่ยงเพื่อการศึกษาค้นคว้าตามกระบวนการต่อไป

2. การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) ผู้วิจัยได้ใช้แบบฟอร์มการเปิดเผยข้อมูลความเสี่ยง เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลทั่วไปตามคุณลักษณะของบริษัทและข้อมูลรูปแบบเนื้อหาการเปิดเผยความเสี่ยง ก่อนนำข้อมูลไปใช้ในทางสถิติหรือหาความสัมพันธ์ของตัวแปรต่างๆ เพื่อทราบความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลทั่วไปของบริษัทต่อการเปิดเผยข้อมูลความเสี่ยงของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยโดยศึกษาเฉพาะกลุ่มธุรกิจหมวดเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารกับหมวดอุตสาหกรรม

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาได้แก่ บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่มธุรกิจหมวดเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารกับหมวดอุตสาหกรรม จำนวน 128 บริษัท

กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้ทำการกำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่มธุรกิจหมวดเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารกับหมวดอุตสาหกรรม จากจำนวนบริษัททั้งหมด 128 บริษัทประกอบด้วย จำนวนบริษัทกลุ่มธุรกิจหมวดเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร จำนวน 51 บริษัท และกลุ่มธุรกิจหมวดอุตสาหกรรม จำนวน 77 บริษัท แทนค่า ตามสูตรการคำนวณหาขนาดตัวอย่างของ Taro Yammane ได้ผลจำนวน 97 บริษัท ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ n = จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนประชากรทั้งหมด

e = ค่าความคลาดเคลื่อนสูงสุดที่ยอมรับได้ คือ

0.05 (ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95)

$$n = \frac{128}{1 + 128 (0.05)^2}$$
$$= 96.96$$

เพื่อให้ได้ข้อมูลครบถ้วน ผู้วิจัยจึงเก็บข้อมูลทั้งหมด ดังนั้นขนาดของกลุ่มตัวอย่างในการศึกษานี้มีจำนวน 128 บริษัท[9]

2. เครื่องมือวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษานี้ คือ แบบฟอร์มการเปิดเผยข้อมูลความเสี่ยงซึ่งได้ปรับปรุงจาก [8]และ[7]ตามวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดโดยแบ่งโครงสร้างออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่มธุรกิจหมวดเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารกับหมวดอุตสาหกรรม จำนวน 10 ข้อ

ส่วนที่ 2 รูปแบบเนื้อหาการเปิดเผยข้อมูลความเสี่ยงในรายงานประจำปีวิเคราะห์จากจำนวนประโยคที่มีการเปิดเผยตามลักษณะของการรายงานความเสี่ยงและตามประเภทของความเสี่ยง จำแนกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ ความเสี่ยงทางการเงิน และความเสี่ยงที่ไม่ใช่ทางการเงิน

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ดำเนินการจัดทำแบบฟอร์มการเปิดเผยข้อมูลความเสี่ยงตามจำนวนกลุ่มตัวอย่าง พร้อมกับตรวจสอบความถูกต้องของ

เอกสารเพื่อเตรียมเก็บข้อมูลจากรายงานประจำปี (แบบ 56-1) รายงานประจำปี 2558 เฉพาะกลุ่มธุรกิจหมวดเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารกับหมวดอุตสาหกรรม

2. นำข้อมูลจากแบบฟอร์มการเปิดเผยความเสี่ยงมาตรวจสอบความถูกต้องและความครบถ้วนของคำตอบเพื่อทำการวัดรูปแบบเนื้อหาของการเปิดเผยข้อมูลความเสี่ยงในรายงานประจำปี 2558 กลุ่มธุรกิจหมวดเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารกับหมวดอุตสาหกรรม

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ผู้วิจัยได้นำแบบฟอร์มการเปิดเผยข้อมูลความเสี่ยงที่ได้มาทำการตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์ของข้อมูลและนำมาดำเนินการ ดังต่อไปนี้

1. การลงรหัส (Coding) โดยนำแบบฟอร์มการเปิดเผยข้อมูลความเสี่ยงมาลงรหัสตามที่กำหนดไว้ล่วงหน้าซึ่งเป็นการแทนค่าตัวแปรด้วยสัญลักษณ์ที่โปรแกรมทางสถิติสามารถอ่านค่าได้

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณที่เก็บรวบรวมจากกลุ่มตัวอย่างมาวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทำการวิเคราะห์ว่าตัวแปรอิสระใดสามารถอธิบายการผันแปรของตัวแปรตามได้มากกว่า และตัวแปรอิสระตัวใดมีผลต่อตัวแปรตามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งในการวิเคราะห์ข้อมูลและการประมวลผลข้อมูล ผู้วิจัยได้แบ่งข้อมูลเพื่อการวิจัยเป็น 2 ส่วน ประกอบด้วย ส่วนที่ 1 การตรวจสอบข้อมูลทั่วไปของบริษัท ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลและการทดสอบสมมติฐานการวิจัย โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 การตรวจสอบข้อมูล

ผู้วิจัยจะทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระตามที่กำหนดไว้ในกรอบแนวคิด ประกอบด้วย ข้อมูลทั่วไปของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่มธุรกิจหมวดเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารกับหมวดอุตสาหกรรม จำนวน 10 ข้อ เพื่อดูว่าตัวแปรเหล่านี้มีความสัมพันธ์กันหรือไม่ 2 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนแรกทำเมทริกซ์สหสัมพันธ์ (Correlation matrix) ส่วนขั้นตอนที่ 2 ทาค่าความทนทาน (Tolerance) และ ทาค่า VIF เพื่อให้สอดคล้องและเหมาะสมกับการนำไปวิเคราะห์ในขั้นต่อไป

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลและการทดสอบสมมติฐานการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบฟอร์มการเปิดเผยข้อมูลความเสี่ยงด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป (SPSS) โดยผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนไว้ ดังนี้

การวิเคราะห์ข้อมูล

1.1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มธุรกิจหมวดเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารกับหมวดอุตสาหกรรม (ส่วนที่ 1 ของแบบฟอร์มการเปิดเผยข้อมูลความเสี่ยง) โดยใช้สถิติพรรณนา (Descriptive statistics) ได้แก่ ค่าสูงสุด (Maximum) ค่าต่ำสุด (Minimum) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) [8]

1.2 วิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบเนื้อหาการเปิดเผยข้อมูลความเสี่ยงโดยนำเสนอในรูปแบบตารางควบคู่กับการบรรยายและสรุปผลวิจัยโดยการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple regression analysis) เพื่อทำการทดสอบตัวแปรอิสระที่ส่งผลต่อตัวแปรตาม ในกรณีที่มีตัวแปรอิสระและตัวแปรตามที่มีการวัดระดับช่วง (Interval scale) หรืออัตราส่วน (Ratio scale) ใช้ประกอบการคำนวณได้ทันที ในขณะที่ตัวแปรอิสระบางตัวเป็นตัวแปรที่ไม่สามารถคำนวณค่าได้ทันที ก่อนที่จะดำเนินการวิเคราะห์ต้องเปลี่ยนรูปของตัวแปรก่อน โดยการจำแนกเป็น 2 ค่า ตัวแปรที่เปลี่ยนรูปแล้วจะเรียกว่าตัวแปรหุ่น (Dummy variable)[8]

การทดสอบสมมติฐานการวิจัย

จากกรอบแนวคิด ผู้วิจัยจะทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลทั่วไปของบริษัทต่อการเปิดเผยข้อมูลความเสี่ยงของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยศึกษาเฉพาะกลุ่มธุรกิจหมวดเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารกับหมวดอุตสาหกรรม โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple regression analysis)

5. ผลการวิจัย

1. การทดสอบความสัมพันธ์กันระหว่างตัวแปรอิสระตามกรอบแนวความคิด ผู้วิจัยทำการตรวจสอบ 2 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนแรกทำเมทริกซ์สหสัมพันธ์ (Correlation matrix) และขั้นตอนที่ 2 ค่าความทนทาน (Tolerance) และค่า Variance inflation factor (VIF)

ค่าเมทริกซ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระที่ใช้ในการศึกษาพบว่า ตัวแปรต้นมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญ (0.05)

จำนวน 8 คู่ คือ 1. ขนาดของบริษัทกับกลุ่มธุรกิจหมวดเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร 2. ขนาดบริษัทกับกลุ่มธุรกิจหมวดอุตสาหกรรม 3. โครงสร้างเงินทุนกับโครงสร้างการเป็นเจ้าของ 4. โครงสร้างการเป็นเจ้าของกับความสามารถในการทำกำไร 5. ความสามารถในการทำกำไรกับประเภทผู้สอบบัญชี 6. โครงสร้างคณะกรรมการบริหารบริษัทกับประเภทผู้สอบบัญชี 7. คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงกับกลุ่มธุรกิจหมวดเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร และ 8. คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงกับกลุ่มธุรกิจหมวดอุตสาหกรรมและพบว่า ตัวแปรต้นมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้ามกัน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่ -1.000 จำนวน 1 คู่ คือ กลุ่มธุรกิจหมวดเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารกับกลุ่มธุรกิจหมวดอุตสาหกรรม

ค่า Tolerance และ ค่า VIF พบว่า ตัวแปรอิสระทั้ง 10 ตัวแปร มีค่า Tolerance ต่ำสุดเท่ากับ 0.729 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำที่ต้องมากกว่า 0.1 ส่วน VIF มีค่าสูงสุดเท่ากับ 1.350 ซึ่งน้อยกว่า 4 จึงเป็นการยืนยันผลการวิเคราะห์ที่ในขั้นตอนแรกจากการทำเมทริกซ์สหสัมพันธ์ (Correlation matrix) ดังนั้น จึงสรุปได้ว่าตัวแปรอิสระทั้ง 10 ตัวแปรไม่มีความสัมพันธ์กัน และมีความเหมาะสมที่จะนำไปวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple regression analysis)

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มธุรกิจหมวดเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารกับหมวดอุตสาหกรรม จำนวน 128 บริษัท ในด้านขนาดบริษัท (วัดจากสินทรัพย์รวม) พบว่า กลุ่มธุรกิจหมวดเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารที่มีขนาดเล็กสุดมีสินทรัพย์รวมที่ 554.31 ล้านบาท บริษัทที่มีขนาดใหญ่ที่สุดมีสินทรัพย์รวมทั้งสิ้น 494,262.74 ล้านบาท ในขณะที่บริษัทในกลุ่มธุรกิจหมวดอุตสาหกรรมที่มีขนาดเล็กที่สุดมีสินทรัพย์รวมที่ 131.95 ล้านบาท บริษัทที่มีขนาดใหญ่ที่สุดมีสินทรัพย์รวมทั้งสิ้น 2,914,074 ล้านบาท แสดงให้เห็นว่ากลุ่มธุรกิจแต่ละกลุ่มมีขนาดของบริษัทที่แตกต่างกัน ในด้านโครงสร้างเงินทุน (วัดจากอัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น) พบว่ากลุ่มธุรกิจหมวดเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร มีค่าน้อยที่สุดคือ -4.10 เท่า แสดงว่าส่วนของผู้ถือหุ้นมีไม่เพียงพอในการที่จะชำระหนี้สินของกิจการ มากที่สุดคือ 3.12 เท่า ในขณะที่เดียวกันกลุ่มธุรกิจหมวดอุตสาหกรรม มีค่าน้อยที่สุดคือ -66.78 เท่า มากที่สุดคือ 6.29 เท่า แสดงให้เห็นว่า กลุ่มธุรกิจหมวดเกษตรและอุตสาหกรรม

อาหารมีสัดส่วนโครงสร้างเงินทุนต่ำกว่าหมวดอุตสาหกรรม ในด้านโครงสร้างการเป็นเจ้าของ (วัดจากสัดส่วนการถือหุ้นของผู้ถือหุ้นสูงสุด 10 รายแรก) พบว่ากลุ่มธุรกิจหมวดเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารบริษัท การกระจายตัวของผู้ถือหุ้นสูงสุด 10 รายแรก ต่ำสุดร้อยละ 42.86 สูงที่สุดร้อยละ 100 กลุ่มธุรกิจหมวดอุตสาหกรรมมีบริษัทที่มีการกระจายตัวของผู้ถือหุ้นสูงสุด 10 รายแรก มีค่าต่ำสุด ร้อยละ 27.78 สูงสุดร้อยละ 98.64 แสดงให้เห็นว่ากลุ่มธุรกิจหมวดเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารมีการกระจายตัวของผู้ถือหุ้นสูงสุด 10 รายแรกสูงกว่ากลุ่มธุรกิจอุตสาหกรรม ในด้านสภาพคล่องของบริษัท (วัดจากอัตราส่วนหมุนเวียน) พบว่ากลุ่มธุรกิจหมวดเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารมีอัตราส่วนสภาพคล่องต่ำสุดที่ 0.47 เท่า สูงสุดที่ 36.53 เท่า ในขณะที่กลุ่มธุรกิจหมวดอุตสาหกรรมมีอัตราส่วนต่ำสุดที่ 0.13 เท่า สูงสุดที่ 208.40 เท่า แสดงให้เห็นว่าหมวดเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารมีสภาพคล่องโดยรวมต่ำกว่าหมวดอุตสาหกรรม ในด้านความสามารถในการทำกำไร (วัดจากอัตราผลตอบแทนจากการใช้สินทรัพย์) พบว่ากลุ่มธุรกิจหมวดเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร มีความสามารถในการทำกำไร ต่ำสุดคือร้อยละ -6.81 สูงที่สุดคือร้อยละ 47.38 กลุ่มธุรกิจหมวดอุตสาหกรรมมีความสามารถในการทำกำไรต่ำสุดที่ร้อยละ -84.14 สูงที่สุดคือร้อยละ 19.54 แสดงให้เห็นว่ากลุ่มธุรกิจหมวดเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารมีความสามารถในการบริหารจัดการสินทรัพย์ให้มีประสิทธิภาพในการทำกำไรได้สูงกว่ากลุ่มธุรกิจหมวดอุตสาหกรรม ในด้านโครงสร้างคณะกรรมการบริษัท (วัดจากสัดส่วนคณะกรรมการอิสระต่อคณะกรรมการทั้งหมด) พบว่ากลุ่มธุรกิจหมวดเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารมีสัดส่วนคณะกรรมการอิสระต่อคณะกรรมการบริหารต่ำสุดที่ร้อยละ 25 สูงสุดที่ร้อยละ 63 ในขณะที่กลุ่มธุรกิจหมวดอุตสาหกรรมมีสัดส่วนต่ำสุดที่ร้อยละ 0 สูงสุดที่ร้อยละ 67 แสดงให้เห็นว่ากลุ่มธุรกิจหมวดเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารมีสัดส่วนของคณะกรรมการอิสระโดยเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มธุรกิจหมวดอุตสาหกรรม ในด้านอายุการดำเนินงาน (วัดจากจำนวนปีที่จดทะเบียนถึงปี 2558) พบว่ากลุ่มธุรกิจหมวดเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารมีบริษัทที่มีอายุการดำเนินงานน้อยที่สุดคือ 1 และบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์นานที่สุด 40 ปี กลุ่มธุรกิจหมวดอุตสาหกรรมมีบริษัทที่มีอายุการดำเนินงานน้อยที่สุดคือ 1 ปี และบริษัทที่จดทะเบียนในตลาด

หลักทรัพย์นานที่สุด 39 ปี แสดงให้เห็นว่าทั้ง 2 กลุ่มธุรกิจมีอายุการดำเนินงานที่ไม่แตกต่างกันมาก ในด้านประเภทผู้สอบบัญชี (วัดจากการเป็นบริษัทสอบบัญชีในกลุ่ม Big 4 หรือไม่) พบว่ากลุ่มธุรกิจหมวดเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารมีบริษัทที่มีผู้สอบบัญชีเป็นกลุ่มผู้สอบบัญชี 4 รายใหญ่ จำนวน 43 บริษัท หรือร้อยละ 84.31 และมีผู้สอบบัญชีที่ไม่ใช่กลุ่มผู้สอบบัญชี 4 รายใหญ่ จำนวน 4 บริษัท หรือร้อยละ 15.69 กลุ่มธุรกิจหมวดอุตสาหกรรมมีบริษัทที่มีผู้สอบบัญชีเป็นกลุ่มผู้สอบบัญชี 4 รายใหญ่ จำนวน 39 บริษัท หรือร้อยละ 50.65 และผู้สอบบัญชีที่ไม่ใช่กลุ่มผู้สอบบัญชี 4 รายใหญ่ จำนวน 38 บริษัท หรือร้อยละ 49.35 แสดงให้เห็นว่ากลุ่มธุรกิจหมวดเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารใช้ผู้สอบบัญชีเป็นกลุ่มผู้สอบบัญชี 4 รายใหญ่เป็นส่วนใหญ่และมีปริมาณที่สูงกว่ากลุ่มธุรกิจหมวดอุตสาหกรรม ในด้านคณะกรรมการบริหารความเสี่ยง (วัดจากการที่บริษัทจัดให้มีคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงหรือไม่) พบว่า บริษัทในกลุ่มธุรกิจหมวดเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารมีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารความเสี่ยง จำนวน 25 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 49.02 ในขณะที่เดียวกันกลุ่มธุรกิจหมวดอุตสาหกรรมมีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารความเสี่ยง จำนวน 23 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 29.87 และในด้านประเภทอุตสาหกรรม พบว่ากลุ่มธุรกิจหมวดเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารมีจำนวนบริษัทน้อยกว่ากลุ่มธุรกิจหมวดอุตสาหกรรม คือ มีจำนวน 51 บริษัท และ 77 บริษัท ตามลำดับ

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลรูปแบบการเปิดเผยข้อมูลความเสี่ยงของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่มธุรกิจหมวดเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารกับหมวดอุตสาหกรรมที่มีการเปิดเผยข้อมูลความเสี่ยงแต่ละประเภท มีปริมาณประโยคแสดงจำนวนการเปิดเผยข้อมูลความเสี่ยง พบว่ากลุ่มธุรกิจหมวดเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร มีการเปิดเผยความเสี่ยงทางการเงินในสัดส่วนที่สูงกว่าความเสี่ยงที่ไม่ใช่ทางการเงินคือร้อยละ 60.26 และ 39.74 ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่ามีการเปิดเผยข้อมูลความเสี่ยงทั้ง 2 ประเภทแตกต่างกัน

กลุ่มธุรกิจหมวดอุตสาหกรรม พบว่า มีการเปิดเผยความเสี่ยงทางการเงินในสัดส่วนที่สูงกว่าความเสี่ยงที่ไม่ใช่ทางการเงิน คือร้อยละ 52.75 และ 47.25 ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่าทั้ง 2 กลุ่มธุรกิจมีการเปิดเผยข้อมูลความเสี่ยงทั้ง 2 ประเภทใกล้เคียงกัน

4. การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณระหว่างตัวแปรอิสระที่เป็นข้อมูลทั่วไปของธุรกิจกับการเปิดเผยข้อมูลความเสี่ยงทางการเงิน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปกับการเปิดเผยข้อมูลความเสี่ยงทางการเงิน ปรากฏดังตารางที่ 1

ตาราง 1: แสดงผลการวิเคราะห์การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณระหว่างตัวแปรอิสระที่เป็นข้อมูลทั่วไปของธุรกิจกับการเปิดเผยข้อมูลความเสี่ยงทางการเงิน

ข้อมูลทั่วไป	สัมประสิทธิ์การถดถอย	ความคลาด	P-value
		เคลื่อนมาตรฐาน	
ขนาดของบริษัท	-6.272	6.305	0.322
โครงสร้างเงินทุน	-0.022	0.605	0.972
โครงสร้างการเป็นเจ้าของ	0.224	0.251	0.375
สภาพคล่อง	-0.102	0.173	0.558
ความสามารถในการทำกำไร	-0.158	0.271	0.562
โครงสร้างคณะกรรมการบริษัท	0.128	0.418	0.760
อายุการดำเนินงาน	11.108	8.353	0.186
ประเภทผู้สอบบัญชี	-6.911	8.531	0.420
คณะกรรมการบริหารความเสี่ยง	4.040	8.070	0.618
หมวดอุตสาหกรรม	-15.320	8.295	0.067

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 1 พบว่า ข้อมูลทั่วไปด้านขนาดของบริษัท โครงสร้างเงินทุน และโครงสร้างการเป็นเจ้าของ ความสามารถในการทำกำไร สภาพคล่องของบริษัท โครงสร้างคณะกรรมการบริหาร อายุการดำเนินงาน ประเภทผู้สอบบัญชี คณะกรรมการบริหารความเสี่ยง และประเภทอุตสาหกรรม หมวดอุตสาหกรรม ไม่มีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยข้อมูลความเสี่ยงทางการเงิน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีระดับนัยสำคัญที่สังเกตได้ (P-value) สูงกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนด (P-value>0.05) ในทุกด้าน ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ พบว่า ข้อมูลทั่วไปทั้ง 10 ตัวแปรเป็นเพียงส่วนหนึ่งที่เป็นตัวพยากรณ์การเปิดเผยข้อมูลความเสี่ยงทางการเงินของกลุ่มธุรกิจหมวดเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารกับกลุ่มธุรกิจหมวดอุตสาหกรรมเท่านั้น

จึงไม่มีความสัมพันธ์และส่งผลต่อการเปิดเผยข้อมูลความเสี่ยงทางการเงิน

5. การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณระหว่างตัวแปรอิสระที่เป็นข้อมูลทั่วไปของธุรกิจกับการเปิดเผยข้อมูลความเสี่ยงที่ไม่ใช่ทางการเงิน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปกับการเปิดเผยข้อมูลความเสี่ยงที่ไม่ใช่ทางการเงิน ปรากฏดังตารางที่ 2

ตาราง 2: แสดงผลการวิเคราะห์การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณระหว่างตัวแปรอิสระที่เป็นข้อมูลทั่วไปของธุรกิจกับการเปิดเผยข้อมูลความเสี่ยงที่ไม่ใช่ทางการเงิน

ข้อมูลทั่วไป	สัมประสิทธิ์การถดถอย	ความคลาด	P-value
		เคลื่อนมาตรฐาน	
ขนาดของบริษัท	-3.534	3.758	0.349
โครงสร้างเงินทุน	0.137	0.361	0.705
โครงสร้างการเป็นเจ้าของ	-0.099	0.150	0.512
สภาพคล่อง	-0.108	0.103	0.297
ความสามารถในการทำกำไร	-0.035	0.162	0.829
โครงสร้างคณะกรรมการบริษัท	0.080	0.249	0.749
อายุการดำเนินงาน	3.510	4.979	0.482
ประเภทผู้สอบบัญชี	0.841	5.086	0.869
คณะกรรมการบริหารความเสี่ยง	3.661	4.811	0.448
หมวดอุตสาหกรรม	-3.320	4.945	0.503

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 2 พบว่า ข้อมูลทั่วไปด้านขนาดของบริษัท โครงสร้างเงินทุน และโครงสร้างการเป็นเจ้าของ ความสามารถในการทำกำไร สภาพคล่องของบริษัท โครงสร้างคณะกรรมการบริหาร อายุการดำเนินงาน ประเภทผู้สอบบัญชี คณะกรรมการบริหารความเสี่ยง และประเภทอุตสาหกรรม หมวดอุตสาหกรรม ไม่มีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยข้อมูลความเสี่ยงที่ไม่ใช่ทางการเงิน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีระดับนัยสำคัญที่สังเกตได้ (P-value) สูงกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนด (P-value>0.05) ในทุกด้าน ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ พบว่า ข้อมูลทั่วไปทั้ง 10 ตัวแปรเป็นเพียงส่วนหนึ่งที่เป็นตัวพยากรณ์การเปิดเผยข้อมูลความเสี่ยงที่ไม่ใช่ทางการเงินของกลุ่มธุรกิจหมวดเกษตร

และอุตสาหกรรมอาหารกับกลุ่มธุรกิจหมวดอุตสาหกรรมเท่านั้น จึงไม่มีความสัมพันธ์และส่งผลต่อเปิดเผยข้อมูลความเสี่ยงที่ไม่ใช่ทางการเงิน

6. การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณระหว่างตัวแปรอิสระที่เป็นข้อมูลทั่วไปของธุรกิจกับการเปิดเผยข้อมูลความเสี่ยงโดยรวม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปกับการเปิดเผยข้อมูลความเสี่ยงโดยรวม ปรากฏดังตารางที่ 3

ตาราง 3: แสดงผลการวิเคราะห์การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณระหว่างตัวแปรอิสระที่เป็นข้อมูลทั่วไปของธุรกิจกับการเปิดเผยข้อมูลความเสี่ยงโดยรวม

ข้อมูลทั่วไป	สัมประสิทธิ์ความคลาด		
	การถดถอย	เคลื่อนมาตรฐาน	P-value
ขนาดของบริษัท	-9.806	8.951	0.276
โครงสร้างเงินทุน	0.115	0.859	0.893
โครงสร้างการเป็นเจ้าของ	0.125	0.357	0.726
สภาพคล่อง	-0.210	0.246	0.395
ความสามารถในการทำกำไร	-0.193	0.385	0.617
โครงสร้างคณะกรรมการบริษัท	0.208	0.593	0.727
อายุการดำเนินงาน	14.618	11.859	0.220
ประเภทผู้สอบบัญชี	-6.070	12.112	0.617
คณะกรรมการบริหารความเสี่ยง	7.701	11.457	0.503
หมวดอุตสาหกรรม	-18.640	11.777	0.116

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 3 พบว่าข้อมูลทั่วไปด้านขนาดของบริษัท โครงสร้างเงินทุน และโครงสร้างการเป็นเจ้าของ ความสามารถในการทำกำไร สภาพคล่องของบริษัท โครงสร้างคณะกรรมการบริหาร อายุการดำเนินงาน ประเภทผู้สอบบัญชี คณะกรรมการบริหารความเสี่ยง และประเภทอุตสาหกรรม หมวดอุตสาหกรรม ไม่มีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยข้อมูลความเสี่ยงที่โดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีระดับนัยสำคัญที่สังเกตได้ (P-value) สูงกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนด (P-value>0.05) ในทุกด้าน ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณพบว่า ข้อมูลทั่วไปทั้ง 10 ตัวแปรเป็นเพียงส่วนหนึ่งที่เป็นตัวพยากรณ์การเปิดเผยข้อมูล

ความเสี่ยงโดยรวมของกลุ่มธุรกิจหมวดเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารกับกลุ่มธุรกิจหมวดอุตสาหกรรมเท่านั้น จึงไม่มีความสัมพันธ์และส่งผลต่อการเปิดเผยข้อมูลความเสี่ยงโดยรวม

6. อภิปรายผลและสรุปผล

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลทั่วไปของบริษัทต่อการเปิดเผยข้อมูลความเสี่ยงของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยโดยศึกษาเฉพาะกลุ่มธุรกิจหมวดเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารกับหมวดอุตสาหกรรม สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน ดังนี้

1. ขนาดของบริษัทมีความสัมพันธ์และส่งผลต่อการเปิดเผยความเสี่ยง

จากผลการศึกษา พบว่า ขนาดของบริษัทไม่มีความสัมพันธ์และส่งผลต่อการเปิดเผยความเสี่ยง ในกลุ่มธุรกิจหมวดเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารกับหมวดอุตสาหกรรมโดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้น สมมติฐานการศึกษาที่ 1 จึงไม่ได้รับการสนับสนุน อาจเนื่องมาจากขนาดของบริษัท ไม่ใช่ปัจจัยทั้งหมดที่ทำให้มีการเปิดเผยข้อมูลความเสี่ยง แต่อาจเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้มีการเปิดเผยข้อมูลความเสี่ยง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิยนุช ประดับวิทย์ [4]

2. โครงสร้างเงินทุนมีความสัมพันธ์และส่งผลต่อการเปิดเผยความเสี่ยง

จากผลการศึกษา พบว่าโครงสร้างเงินทุนไม่มีความสัมพันธ์และส่งผลต่อการเปิดเผยความเสี่ยง ในกลุ่มธุรกิจหมวดเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารกับหมวดอุตสาหกรรมโดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้น สมมติฐานการศึกษาที่ 2 จึงไม่ได้รับการสนับสนุน อาจเนื่องมาจากโครงสร้างเงินทุน ไม่ใช่ปัจจัยทั้งหมดที่ทำให้มีการเปิดเผยข้อมูลความเสี่ยง แต่อาจเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้มีการเปิดเผยข้อมูลความเสี่ยง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของปิยนุช ประดับวิทย์ [4] และอลิศรา ผลววรรณ [11]

3. โครงสร้างการเป็นเจ้าของมีความสัมพันธ์และส่งผลต่อการเปิดเผยความเสี่ยง

จากผลการศึกษา พบว่า โครงสร้างการเป็นเจ้าของไม่มีความสัมพันธ์และส่งผลต่อการเปิดเผยความเสี่ยง ในกลุ่มธุรกิจหมวดเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารกับหมวดอุตสาหกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้น สมมติฐานการศึกษาที่ 3 จึงไม่ได้รับการสนับสนุน อาจเนื่องมาจากโครงสร้างการเป็นเจ้าของ ไม่ใช่

ความเสี่ยงแต่อาจเป็นเพียงส่วนหนึ่งที่ทำให้มีการเปิดเผยข้อมูล ความเสี่ยง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอังคณา แก้วประภา [12] Abraham and Cox [13] และ Beretta and Bozzolan [16]

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการศึกษาไปใช้งาน

1.1 ผู้บริหารระดับสูงของบริษัท ควรให้ความสำคัญกับ ข้อมูลที่มีอิทธิพลต่อการเปิดเผยข้อมูลความเสี่ยง เพื่อใช้เป็น แนวทางในการประเมินประเภทของความเสี่ยงให้สอดคล้อง เหมาะสมกับกลุ่มธุรกิจเพื่อการตัดสินใจหรือแนวโน้มที่อาจจะ เกิดขึ้นในอนาคต ตลอดจนการให้ความสำคัญในเนื้อหาที่ทำการเปิดเผยข้อมูล รวมถึงการให้คำอธิบายประกอบเพิ่มเติมเท่าที่ จำเป็นในแต่ละประเด็น นอกจากนี้ควรมีการเปรียบเทียบเนื้อหา และรูปแบบของการเปิดเผยข้อมูลความเสี่ยงให้สอดคล้องหรือ ใกล้เคียงกับบริษัทที่อยู่ในกลุ่มธุรกิจเดียวกัน เพื่อให้สามารถ เปรียบเทียบกันได้และไม่ก่อให้เกิดการเสียเปรียบในการแข่งขันเชิงธุรกิจ

1.2 หน่วยงานที่กำกับดูแล ควรมีการส่งเสริมให้มีการอบรม สัมมนาผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อให้มีความเข้าใจ การเปิดเผยข้อมูลความเสี่ยง เพื่อให้มีเนื้อหาและคุณภาพของ การเปิดเผยข้อมูลใกล้เคียงกัน รวมถึงศึกษาความต้องการใช้ข้อมูล ความพึงพอใจของผู้ใช้ และการปรับเปลี่ยนรูปแบบและเนื้อหา การนำเสนอให้ดียิ่งขึ้น อีกทั้งยังทำให้ได้รับข้อมูลที่มีความทันสมัย เป็นประโยชน์ในการติดตามประเมินผลได้ทันต่อเหตุการณ์หรือ ตรงกับความต้องการของผู้ใช้ข้อมูล

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาค้างต่อไป

2.1 ควรทำการศึกษาด้านอื่นๆ โดยเพิ่มตัวแปรที่ อาจมีผลต่อการเปิดเผยข้อมูลความเสี่ยง เช่น ความเสี่ยงจาก อัตราดอกเบี้ย ความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตรา ต่างประเทศ เพื่อที่จะได้เป็นแนวคิดในการนำเสนอข้อมูล ความเสี่ยงในรูปแบบที่แตกต่างออกไป

2.2 ควรทำการขยายระยะเวลาในการศึกษา เช่น การเพิ่มจำนวนปีที่ศึกษา การเพิ่มประเภทความเสี่ยง เป็นต้น เพื่อ ศึกษาถึงแนวโน้มที่เกิดขึ้นในแต่ละปีที่จะส่งผลต่อการเปิดเผย ความเสี่ยง

2.3 ควรทำการเปลี่ยนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา เช่น กลุ่มธุรกิจหมวดอื่น ๆ กลุ่ม SET-50 เป็นต้น เพื่อนำมาใช้ในการ

การเปรียบเทียบกันและนำมาใช้ในการประเมินคุณภาพของ การเปิดเผยความเสี่ยง

2.4 ควรเปลี่ยนวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบฟอร์ม รูปแบบเนื้อหาในการเปิดเผยความเสี่ยง เป็นการส่งแบบสอบถาม หรือการสัมภาษณ์ผู้บริหารของบริษัท เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลเชิงลึก และความคิดเห็นอย่างแท้จริง นำไปสู่ประสิทธิภาพและ ประสิทธิภาพผลสูงสุด

7. เอกสารอ้างอิง

- [1] ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2557). นโยบาย การบริหารความเสี่ยงองค์กร (Enterprise Risk Management Policy). 12 กรกฎาคม 2559. <http://www.set.or.th>
- [2] ธนเกียรติ พรพิพัฒน์พงศ์. (2549). ปัจจัยที่มี ความสัมพันธ์กับคุณภาพการเปิดเผยความเสี่ยง ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่ง ประเทศไทย. (บัญชีมหาบัณฑิต, สาขาการบัญชี). กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [3] อาริณี จวงมุทิตา. (2553). ความสัมพันธ์ระหว่าง องค์ประกอบของคณะกรรมการและการกำกับดูแล กิจการของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ แห่งประเทศไทย. (บัญชีมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบัญชี). กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- [4] ปิยนุช ประดับวิทย์. (2553). ปัจจัยที่มีผลต่อระดับ การเปิดเผยข้อมูลของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาด หลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต). กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- [5] ไพรัชชวอเตอร์เฮาส์คูเปอร์ส. (2547). แนวทางการบริหาร ความเสี่ยง ฉบับปรับปรุง – ตุลาคม 2547. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.
- [6] วรณภา ภาวนา. (2554). การศึกษาอิทธิพลของ ความเสี่ยงจากการดำเนินงาน ความเสี่ยงทางการเงิน และหลักประกันที่มีต่อต้นทุนการกู้ยืม : กรณีศึกษาบริษัท ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (บัญชี มหาบัณฑิต). ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.

- [7] ศุภมาส หอมตระกูล. (2555). การเปิดเผยการบริหารความเสี่ยงตามกรอบแนวคิดของ COSO ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในกลุ่ม SET 100. (บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต). กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- [8] สายสุนีย์ อโนมาส. (2554). การเปิดเผยข้อมูลความเสี่ยงในรายงานประจำปีของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่ม SET 100. (บัญชีมหาบัณฑิต). กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- [9] สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. (2540). ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพมหานคร: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- [10] สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์. (2556). คู่มือการจัดทำแบบแสดงรายการข้อมูล 56-1 แบบ 69-1. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: ฝ่ายพัฒนาบริษัท สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์.
- [11] อลิศรา ผลาวรรณ. (2547). ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของบริษัทกับระดับการเปิดเผยของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (บัญชีมหาบัณฑิต). กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [12] อังคณา แก้วประภา. (2553). ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพของการรายงานความเสี่ยงกับขนาดและประเภทกลุ่มอุตสาหกรรมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต). กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- [13] Abraham, S. and P. Cox. (2007). "Analysing the determinants of narrative risk information in UK FTSE 100 annual reports". *The British Accounting Review* 39: 227-248.
- [14] Ahmed, K. and J. K. Courtis. (1999). "Associations between corporate characteristics and disclosure levels in annual report : A meta-analysis." *British Accounting Review* 31: 35-61.
- [15] Alsaeed, K. (2006). "The association between firm-specific characteristics and disclosure the case of Saudi Arabic." *Managerial Auditing Journal* 20(5): 476-496.
- [16] Berretta, S. and S. Bozzolan. (2004). "A Framework for the Analysis of Firm Risk Communication." *The international Journal of Accounting* 39(3): 265-288.